

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**[Theologische Traktate, gedruckt und handschriftlich] -
Cod. Rastatt 23**

Verardus, Maximilianus

[S.l.], [Ende des 15. Jahrh.]

Theologica emphasis siue

[urn:nbn:de:bsz:31-284137](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-284137)

4 10454

CE

UR 495

Ex libri sacre . 1550

Theologica emphasis siue.

Dialogus super eminentia quatuor doctorū eccle
się. Gregorii: Hieronimi: Augustini: Ambrosii:
cum sex centū versibus. Jacobi locher philomusi.

1496
Nihil sine causa
.I. B.

Theologica emphasis siue Dialogus sup eminentia
quatuor doctorū ceclesię Gregorii: hieronymi:
Augustini: Ambrosii: cū sex centū versibus
Iacobi locher philomusi.

Decatostichon Ad lectorem.

Cum grege pierio claros consumere soles
Quem iuuat: & tetricos plegere vsq; sales
Melegat: ingenuas doctorū succino laudes
Quatuor: & meritis: nobile fingo decus.
Sanctorū laudes patrum: nitidiq; triumphū
Belligerum superant fixa trophęa ducū?
Altius ęthereas sensus erexit ad arces
Nemo illis: quorum candida gesta cano.
Non igitur. lector: teneros explode libellos
Qui præstant lyricos simplicitate modos

Proludium philomusi & zafii

Sí tibi ludos placet innouare.
Conscios phœbo pariter sororum
Mollibus stagnis faciare venas
Gutturis arctas:

Philomusus

Sí modo gustus laticis beatus
Te iuuat: cultus p aprica rura
Tibia incedas: recolasq; docto
Numina plectro.

Pelle mordaces simul & labores
In quibus doctum caput obligasti.
Pelle ciuiles procul a benigno
Pectore curas.

Expedit phœbū fidicen canorum
Ciuicis rebus vigiliq; curę
Iungere: et votis grauib; sodales
Addere musas.

En tibi phœbus cytharę magister
Lenis apparet: sapienter idem
Rebus angustis aderit: secunda
Protinus aura.

Alteram sortem studii virentis
Iam mihi nutu Philomuse suades
Sedulo: ad prisca trahis & camenas
Auspice phœbo.

Zafius.

Ocium nemo cupit abnegare .
Qui scit humanę sapienter vsq;
Sortis incertos moderare cursus/
Fataq; mundi.

Non ego gēmas: neq; purpuratas
Quero lasciuis chlamydes: nec auri
Vena congesti laqueata circum
Culmina serpit

Heu breui dītes iaculamur auro
Quo nocent curę miseris edaces
Vexat & fessos popularis aura
Corporis artus

Lētus ad pręsens cupio nouenas
Aoni musas nemoris decoram
Ad voluptatem reuocare molli

Philomusus.

Pollicis ictu.

Si cupis ergo caua mecum testudine versus
Pangere: thespíadas & recreare deas
Incipe molle prior modulato pectine carmen
Et sic concussi foederis acta tenes.

Zafius.

Non promissa canam fidibus nunc foedera cultis
Sed tibi scriptorum testis adesse volo.

Fac pcul vt celebres liber is demigret ad vrbes
Qui fert longeuū posteritatis opus.

Philomusus.

Iam (nisi fallaces tua laus mihi cōgerit astus)
Transfero grandiloquos ad mea scriptaviros
Tu tamen actor eris: virus ne sentiat atrum

Zafius

Hic liber: aut rabidi murmura rauca canis,
Quid metuis? valet illud opus iā pręside phœbo
Temporis & nullum sentiet exitium

Philomusus.

Fœlix qui tali censeris munere propter
Quod tribuit laurum Pallas amica tibi.
Immatura sit hęc quāuis foetura: tenellam
Attamen etatem pręstat & ingenium.

Sed precor vt teneris iam iam succurat ephēbis:
Temperet infantes: erudiatq; rudes.

Ad Magnificū ac nobilē viꝛe dominū Heinricū
de Sax: Baronē & insignis ecclesie Offēburgen
Rectorem dignissimum. Iacobi Locher Philo
musi: Epistola.

Affectata quidem familiaritas: & moꝛe studi
orūq; iucūdiſſima conſuetudo: idemq; fa
uor & voluntas: humaniſſime Heinrice:
ingenioli mei candorem: in hanc conpellunt glis
centiā: vt dies nocteſq; cogitare nō deſinā: donec
me talē tuis māſuetiſſimis cōfabulationibus oſten
dam: qualis erga te ob beneficioꝛe magnitudinem
eſſe debeo. Sed cū nihil ſit in humana vita magis
gracioſum: aut fructuoſum: q̄ l̄rarū eruditio: que
ramos fertiles atq; laſciuiētes in cunctas orbis pla
gas protēdit: tibi de hiſ fructibus primitias offero
quos nō tellus: aut cętera elemēta ſua diſpoſitōne
pducūt: ſed quales ingeniū ferax. fauſtaq; virtutis
germinatio profert et in lucē edit. Solent pleriq; in
ſeculariū principū laudibꝫ verſari: vt rebꝫ fortiter
geſtis/condigna ſuccināt pꝛeconia: hi crinitū & im
berbem Apollinē: cythara decorū: cauꝛq; teſtu /
dinis dulciſſimū modulatore: ad carminis orſus:
vberēq; dicendi venā inuocant. Quidam pedibus
cothurno cinctis/ & cultiori ſymate gradientes Io
uem optimū maximū implorant. muſarū fauore
pꝛeſentiq; afflacione ſacri numinis Iſti ſatiant: qui
heroicā caliopea grā diloquo ac ſublimi mētis con
a. iiii.

ceptu recinūt: Attenuati & mediocres sciptores mī
mos quosq; diuos inuocāt. Ego itaq; qui in laudi-
bus sanctissimoꝝ patrū & sacrarū līarum doctissi-
morū interptum versor: dubiis volutor gressibus:
cū rē tantā aggressus sim: vt nō modo musq; Pyri-
des: sacerq; Castalis amnis mihi sint inuocādi: ve-
rū etiam venerāda coelicolū corona: quę mihi fœ-
cūdos eloquii calices: nectarisq; sapientissimū gu-
stum/larga vbertate concedant/ porrigantq;. Nō
enī me temeritas aut puius error cōcitauit: vt ani-
libus ac scabris meis cōmētationibus / tantorū san-
ctorū memorāda p̄conia texerem: sed volui ma-
gis (mactus quodā iextinguibili desiderio: quo ad
hos amandos libens ducor: aliis stimulū p̄bere) vt
deinceps studio magis sitibūdo thesauros eloquē-
tię sacręq; matheseos: & oīs vetustatis historias
quereret. A multis Thomas de Aquino laudes su-
as mereñ. multi Scotū cāticis honorāt: & vndiq; p
gymnasia iactitāt. multi Alexādrū de hales: multi
Bēdā aut Nicolaū de lyra/ veteris istrumenti nō ig-
nobilē interptē/ laudibus extollunt: orthodoxę tñ
fidei clarissimos cytharēdos meritis suis spoliāt. Si
leant: & victi vtī Marsias: subducta frōte in lustra
tenebrosa discedāt: qui vulgares sacrę paginę buc-
cinatores obseruāt. hos vero negligūt/ quorū elo-
quii tuba ad cunctas orbis partes/ sonitū ac classi-
cū gratiosum emisit. Nō enim solū modo catholi-
cas līas / in opusculis editisq; codicibus cōperimus
imo etiā sēculares & facūdas & ex omni parte ela-
boratas. Quis Hieronimo eloquētior? quis Augu-

stiuo: diuinior: quis Gregorio moralior: quis Am-
brosio eruditior: vsq̄ extitit: Hieronymus eloque-
tia Ciceroni pximus. Augustinus diuinis cōtem-
plationibus Platonī nō dissimilis: argumētandī ac
differendī acumine Chrysippo cōuenit. Gregori⁹
mitis eloquio. candidus moribus. & diuitiāz fasti-
ditor: paupertatis amator sanctis Stoicis se cōpa-
uit. Ambrosius ciuilibus rebus antea formatus: elo-
quio togato: se Rhomanis Senatoribus cōforma-
uit. Sed quia hoꝝ eminētiā in subsequētī dialogo
cōmemoratur⁹ sum: satis supꝫ satis erit: vt tibi ar-
gumētī seriē exponē. Introduxī mecū disputātem
more Socratico Vdalricū Zasiū pthoscribam Fri-
burgi/viꝝ & eruditū/ & facūdiffimū: qui mecū de
eminētiā doctissimoz patrū nō infocūdo dogma-
te concertabit. Cū igiꝝ ad manus nꝛam cōmentatō
nē suscepissē: malui illā cū noīs tui titulo clarissi-
mo in lucē pꝫgere: ne malus & plagosus Orbilius.
aut cryticus male sanus iuueniles ardores nꝛos liuē-
tibus dētū notis inficeret: Suscipe igitur libellum
pꝫū/nō fronte caperata: sed exhilarato vultu: in
quo non iniucūdos labores senties. Vale:

Endecasyllabon eiufdē ad dñm Heinricū de Sax

Ad blandū dñm tener libelle
Te confer: sibi dicito salutes
Centeñas: quia gloriosus auctōr
Est nostri tituli: comesqꝫ vitę
Iucundus/lepidus/pius/benignus

Philomusus.

a. iiii.

Exopta sibi Nestoris beati
Successus virides: vices Metelli &
Huic cursum facilem beatitatis:
Et sani quoque corporis vigentes
Artus. atque animū precare doctū
Ad cultos igitur tener libelle
Te confer celeri gradu penates.

Emphasis siue Dialogus de eminētia quatuor docto-
rū ecclīę: Interlocutores: Philomusus & Zasius.
Philomusus Vm nup̄ inmentē venissent o Zasī: Cicero
nis Tusculanę disputationes: quas more
Socratico & philosophica ratōe haud ignobili cō-
texuit: Incepī mecū vehementius admirari fertile
Ciceronis ingenīū: & exactissimū in philosophia
quā gręci tīn ithikīn: appellāt: consiliū: quo vni-
uersas Italię ciuitates illustrauit. Indigebam igitur
quēdā priuatim tecū cōmunicare: quę nos ad ociū
iucūdisimū traherent. Et si nō dubitem te in ciuili-
bus rebus esse negotiosissimū: & tanquā alterę Scę-
uolam: aut Luciū Crassum: qui ppter rei publicę
administratōnē/ad grauescentē vsq; etatē/vix oci-
um nacti fuerāt: tamē ob amorē philosophię, atq;
animaduersionis suauissimę: te negotiosum/ dul-
cissimi ocii comitem esse volo. ZASIVS Equē
ciuicis turbīnibus: vtī fragilis cymba in faucib⁹ hel-
lesponticis quassatur: cōtinua turbidaq; tempesta-
te fluctuor: & pauillum temporis ab illis tumultu-
ariis offitiis: ad dulcissimas musarū delicias conce-
dit. quippe mortaliū cura in hanc opiniōnē est de

ducta: vt nihil gratis cōcedat: q̄ obrem summis vi-
giliis semp̄ indulgeo: vt quęritis rebus ad hūanas
actōes p̄tinētibus: tādē optatissimū meoꝝ studio
rū solatiū expleā. et si iā iam vix ociosus esse quęo
tamē tui cā maxīe/ocio me accingar. Si ergo quid
dicere vis: licet: ego sedulus auditor adharebo.

PHILO: Igit̄ mi Zasi: vt ex omni parte atticos
ip̄sos philosophando imitari cēseamur: placet vt
secedamus in hortulū hunc proximū Euphrosinę
Ceterisq; nymphis & gratiis dedicatū: in quo ve-
nustatē differēdi: nobis diua numina inspirabunt.
Ecce hortulū oī fructuū genere florētissimū: Hic
nardus & crocus Cylīcū: thura Sabeoꝝ: ostrū Sy-
donicū: odorifera Arabicoꝝ germīa: Maurusioꝝ
Cytrus & hesperidū aurea mala cū fuluo dracone
cōspiciūtur. Nō hic Zenonis Stoa hoc est por-
ticus: nō achademia Platonis: aut platanus illa ra-
mosa atq; vmbra tilis: nō pyręū Aristotelis illic cō-
tēplanē: neq; Tusculanus ager: in quo sapiētissimi
Rhomani socratico more disputarūt. Sed iste hor-
tulus n̄r: quatuor paradysiācis fluib; (vt vet̄ ca-
nit historia) affatim irrigatur. Et de omni sapiētū
genere fluenta/viretaq; iucūdiſsima pducit. Huc
vt concedamus: oportunū valde esse suadeo. Nō
hic aura popularis. nō hominū effrenatoꝝ cōmer-
tia tumultuaria: nō rotarū strepitus: & essedū fo-
nitus ītempestiuus exauditor: sed placido atq; trā-
quillo alueo: & herbulis germinātibus scatet fluui-
olus. qui diuis nymphis obsessus: & lauro corōat̄
vberrima eloquētię p̄conia nobis suppedītabit.

ZASI. Eamus ergo o Philomuse: talē enim hortulū fore arbitror: qualē tu elegantī perīphrasī depinxisti. Omnes enim plantę eodē se mō atq; ordine habere videntur. & quę quidē ex terra oriuntur cūcta viuīda sunt & germinātia: Vnū tñ est / quod admirari soleo: quis nā ille patronus aut artifex fuerit: qui istuc viridarium tam foelicibus herbulis & florū redolētissimoz; seminibus decoratū / planta uerit. Etenim istec plantatio non mortaliū opera mihi effecta videtur: sed potius diuina. in qua cuncta adeo fulgēt: adeo rutilāt adeoq; vitā ostēdūt: ut campus glisius: siue mauiis: beatoz; sedes: potius q̄ hortulus appellari possit. Cū enim attentius aures arrigo: videor audire harmoniā & symphoniā quādā cęlicā: oēm mortaliū musicā: oēmq; lyricos cōcētus excedētē. Altī⁹ ocellos erigēs: audire videor cytharēdū suauissimū / lōga puellaz; caterua comitante: fidibus ęthereis melodon diuinę sapiētę faustissimū concinnētem. qui procerior atq; sublimior cunctos excellere videtur. Hunc Apollinem esse autumo: q; nobis neruos cytharę canoros reddit: & eloquētę affatus suauissimos gratiose supēditat. Etīā plura alia scitū & admiratione dignissima intueri videor: quę me sciendī cupidū faciunt Tu igitur mi Philomuse / refer quid nā iste hortul⁹ (ad cuius amenitatē me sollicitasti) significat. Est enim nō ignobile sapiētīū diuersoriū: qui in hoc contemplantur ea quę vires hominum excellere mihi vidētur. PHILOMVSVS. Iam o Zasi oportune nobis obuīam factus es: tua interroga-

tione: volui enim mea sponte tibi in hmoi rebus consultor adesse. Itaque si quid habeo de istius hortuli emphasi & excellentia dicere valeo: me nulla mora tuis interpellabit. ZASIV. Recte quidem mihi dicere videris. itaque faciendum censeo: ut me subito huius admirationis compotem efficias. Nihil enim nunc in eminentissima humanarum rerum gloria conspicitur: quod magis stupescere queam: quam illud hortulum: quicuncta mundi spectacula facile superat. non pyramides aegyptias: non Iouem hamonem in lybicis harenis inter angues squamigeros fluctuantem. non amphiteatrum. non pergama Troiae. non Babiloniam celsissimam turri. non Rhomam caput orbis. non cetera orbis spatiosi miracula: tanti estimo: quam hunc vnicum hortulum rebus pulchris pulcherrimum: floribus florentissimum: germinantibus germinatissimumque: Rectissimum igitur mihi videtur o Philomuse: ut hinc incipiam sumam: ipsum quod scire cupio: interrogem: PHILO. Apparet id quod dicis: optimum esse. precunctari tibi licet: ego pro ingenii mei paruitate ad quesita respondebo.

ZASIVS. Dic igitur mihi: quid insignis atque magna cathedra valet: in medio hortuli: gramine ebore / & rebus mirificis sculpta. quid inquam significat? non enim alicuius rudis artificis manu fabricata mihi videtur. est enim opus parrasii: aut mentoris: siue polycleti: qui huiusmodi monumentis apud priscos claruerunt: & ad posteros perpetuam famam immortalisque nominis gloriam produxerunt.

Imprimis igitur Philomuse carissime: ele-

gantiam sedis expone: deinde qui super illam se-
deant: mihi liquido describe: PHILO. Cupio
equidem te huius pulcherrimi spectaculi compotē
esse: Cathedra quā auro eboreq; insignitam pro-
cul hinc aspicias: Inmediis hortulis flosculis fulgen-
tem mira rerum celestium oracula pādīt. Est enim
hęc Cathedra nō alicuius mortalis artificio effecta
sed diuino erecta numine: vsq; ad orbis corrupti-
onem stabilis p̄durabit: Tandem cunctis elemen-
torum machinis consumatis: ad ethereos choros:
cū maximis plausibus: ac angelicis triumphis transf-
migrabit: Hęc est: quam christus suis discipulis p̄
religionis nostrę conseruatione reliquit: que scu-
tū formidabile aduersus iudaicam gentilemq; pra-
uitatem: erigit & expandit: Hęc sedes in cęna do-
mini ex prophetica sapientia p̄figurata fuit. in
vrbe Roma: tamquam in totius orbis sanctissimo
habıtaculo collocata: in hanc vsq; tempestatem
nostri sæculi perseuerauit. Super hanc fusa est
sancti spiritus gratiosa sapientia: que summis
pontificibus diuinitus inspirata: in cunctas orbis
regiones / cū salutifero classico migrat. Stant iux-
ta chori christigenū argutissimi: qui sedula vena-
tione / huius maiestatem diuinitatemq; collaudāt.
Summus etiā tonans ex beatissima istac cathe-
dra: omnibus & singulis cultoribus diuini nectaris
gustū: & ambrosię delicatę morsū affluenter por-
rigit. Cūcta ī hoc viridario canticis iubilāt: hymnis
& eulogiis exultāt: cœlūq; mansuetissimis testudi-
nis tinnitib; implent: vt in hoc venerādo officio:

Ioui optimo maximo / suā diuinā gloriā cōferāt .
Ab altera parte sedis iterambulāt martyres et xp̄i
milites sanctissimi: coronis eterne beatitatis deco-
rati: christianū quenq̄ ad iugū sacre fidei patiēter
tollendū cohortantur. ostendētes simul mortifera
atq; liuētia vulnera: quibus a tyrānis truculentissi-
mis ob fidei nostre dexteritatē cōfossi sunt. Alibi
innocentes pueri gradiūtur: quos infans cruor &
sanguis immaturus deo n̄ro gratissimas exequias
psoluit. Hęc innocētia nos ad huius mūdi ptur-
bationes euitādas: & oīa scelera postergenda co-
hortatur. ne longo tēpore corp̄is caduci oneribus
aggrauati: tandē cū horrēdo magis aiāq; nostrarū
piculo moriamur. Adest & deuotissimus cōfessor
gradus: qui mansuetissimis cantilenis / deū omniū
reꝝ ppagatorē buccināt: & cōtinuo dictitant cir-
cū cathedrā christianā gradientes prudentissima
volumina: quibus prauitatem & ignorantia herē-
ticoꝝ expugnare valeāt. Adsunt & virgines castis-
simę: & matrone honestissime: quę flexis popliti-
bus & manibus panis: vota sacratissima sincerascq;
preces christo offerūt. qui sotir animę nostrarū
& cœli Archiceraunos merito dicitur. **ZASIVS**
Hui quid narras? mirabilia quippe istęc sunt: &
mihi videri solent auditu dulcia: quę iam erudito
sermone cōmemorasti. te tamen p̄ deū imortalem
adhortor: vt propius mecum ad hanc delphicam
sedē accedas: vt illos rectius intueri possim: qui in
cathedra ceteris sanctis p̄sidere vidētur. cōtempla-
bor pariter ad oculos eos ipsos: qui circū sedem de-

ambulantes: libros scriptos & apertos manibus tenent PHILO. Nisi te poetarum magister Appollo docuisset litteras interpretari: cytharam pulsare: palæstrā colere; & alia bonarum arcium certamina celebrare: huiusmodi res tanta sciendi cupiditate a me non efflagitares. Sūt enī paucissimi: in theutonū globo qui ea dogmata: sublimioris ac magis heroicę indagationis sunt: studiose perquirant. tu tamen delphico quodā spiritu afflatus: grandia heroicę noscere gliscis. vulgaria vero & in scholis pertrita non assis perlitas. Igitur cū mihi nulla ad reę externę possessio nē sit cura: existimo me operaturę: si studii mei periculum tecū comunicauerim: ZASI. Dimitte ergo sermonis tui urbanas egressiones: ut meę cupiditatis sitim vehementissimam extinguas illico. glisco & affecto scire: qui nam hi sint: quorū confessu iucundissimo cathedra/ sole eoo magis rutilat?!

PHILO Ad rem me non leuis oneris confitendā incitas: non enim fieri potest: ut presidium laudes atque eminentiā tibi promam. sine liuore et graui multorum inuidia: qui iudicii mei libertatem perfundabunt: & conuitiis dilaniabunt. Sunt & enim nunc plerique nostratium hominum litteris & facundia tincti. qui tamen eloquentiā donū deorū non exiguum: canina quadem rabie euomunt. & optimum quę impudenter allatrāt. Si id non pridem veritus fuisset: tibi prope modum obtemperauissem. Te tamen oro: ut mecum summū tonantem precari velis: ut me ab illis: quibus audacia nostra non ignobilis fortassis molesta est: incolumem cō

seruat **ZASIVS** Nescio quo pergere statuas.
rem quam grauiter eleganterq; exorsus es : imper/
fectam deserere videris. Dic inq; queso mihi. qui
nam illi sunt : quorum fulgore & eminētia : Cathe/
dre solium celatum mirifice splendescit ? **PHILO**
Sunt equidē quatuor columnę Christianę rei pub/
licę videlicet : Gregorius. Hieronymus . Augusti/
nus & Ambrosius : qui iugiter aduersus gentes ne/
fandissimas & hostes sanguinarios certant : trium/
phosq; speciosissimos vndiq; colligūt haud illi sine
merita grā ī cathedra p̄sides sedēt alios sacris lris
potātes quippe nihil eē pōt : quod anim⁹ hōis p̄ci
pere valeat quod nō horū diuinissima cōtēplatiōe
cōceptū : in lucem redierit. horū ingenio texta sunt
victoria tela : quibus hanc sedem catholicam in
cuncta secula inexpugnabilem reddunt . Muniti
sūt pariter horū sacratissimis doctrinis miseri mor/
tales : vt foeliciori successu tēporis : christianis cul/
tibus vacent : sacrisq; ceremoniis indulgeant : & cū
speciosiori victoria hereticę prauitati resistent . nō
tortuosis elenchorum nexibus : neq; verbosa sophi/
starum digladiatione : Neq; chryssippeis machinis
pugnant sed aperta & fulgida tela in rabidos bar/
baros : & christianę sectę impudentissimos hostes
mittūt : nō sunt vt pleriq; scriptores : eloquio horri/
dī : sententiis aridī : verborum beatitate ieiuni : nec
sūt tardi & tenebrosi argumēto & laqueis impedi/
ti : sed vberimis sacri eloquiū humanęq; eruditiois
fontibus vniuersa rei publicę christianę : castra atq;
prata irrigant : inundātq; . Nec sunt : vt magna ps

scriptorū: tātū vnius rei p̄fessores: sed Hieronymi
Augustini: Ambrosiū: atq; Gregoriū editi codices
& paginę facū dissimę: omnē sęcularē cōtinent eru
ditionē. ZASIVS Nonne concedes o Philo
muse: vt ex ordie de vnius cuiusq; eminētia te inter
rogem? PHILO. Lubet id quidē: pete ex me
quicq; id velis: dū annuent musę Pyerides elegās
verborū copia: & differēdi gratia in p̄sens certa
men aderit ZASIVS. Cędo inq; mi Philomu
se. quid in vita diuus Gregorius effecit: ob quod ī
beneficii solatiū meruit hic p̄sidere cū aliis trib⁹
monarchis ecclesię? Id tamē in primis admonuisse
te veli: ne rursus ad egressiones poeticas comataq;
lōgiuscula descendas: quoniā phœbus australem
regionē iamā relinquēs. ad Calpen & Atlanticum
æquor quadriga properat: vt equos fessos: & su
dore oblitos in Hesperis vndis abstergat. Ideo
maturanda est istę hortulana deambulatio: ne in
crastinū diem hanc affabilē narrationē suspenda
mus. Asserūt pleriq; omnē p̄crastinationē esse &
detrimentosā & iniucundā. Gratius igit̄ erit vt il
lico rem finias PHILO: Tibi lubenter obtem
perabo mi Zasi. Gregoriū hic p̄sidentē sua meri
ta beatificāt. Nā cū esset edit⁹ Romę patre Gordi
ano senatorio viro magnificētissimo: et m̄e Syluia
puer diuino quidē numie afflatus: artes quas libe
rales dicūt: studiosę didicit. & ingenue p̄fessus est
Cum itaq; sęculari eruditōne munitus plurimū flo
reret: animi sui cōtemplationes omnes ad archana
coelestia cōtulit. Diuino igitur nectare epotus hu

manaꝝ reꝝ spectacula: vtí quẽdã ludíbría cõtem-
psit/ & se totũ christi p̄ceptis applicans: religiosíssi-
mus ac simul iustíssimus/ cunctis Rhomanis patri-
bus apparuit. Parẽtibus autẽ suis defunctis: cum
ingẽs patrimoníũ: cẽsusq; bonoꝝ locupletíssimos
adeptus foret. non ad apparatus: neq; ad gloriam
neq; ad magnificẽtiam illis vsus est: sed potius ad
egestatẽ miseroꝝ placãdam/ subleuãdamq;. Itaq;
cum puer p̄textat⁹ auro/ gemmis/ atq; tyria veste
decorari potuisset: abiectis p̄rsus illis mũditis/ sor-
didus & pannosus incessit: cuncta bona paup̄ibus
erogando p̄ sportulas distribuit. & sex mōasteria
in Sicilia suis impẽsis p̄curauit & cõstruxit: & fra-
tres ordinauit: qui xp̄o laudes & cantica dulcia p̄-
sonarent. Septimũ monasteriũ p̄pe urbem Rho-
mã condidit: in quo se monachũ fecit: vt cũ maio-
ri deuotione cœlesti cultui insisteret. Monachus
itaq; vitã egit deo gratam: animẽ suẽ iucũdíssimã:
ZASI. Magna sunt quẽ narrasti: & non medio-
crem gradũ ad hanc eminentẽ cathedrã conferũt
Est ne aliquid quod fact⁹ vir sup̄isq; dicatus post
se reliquit: quod hãc eminentiã glorificare possit?
PHILO Quid igitur? huiusmōi ne viri gloriã
scire cupis? qui particeps est nostri sermonis quem
more Socratico inter nos vicissĩ participamus? idẽ
cũ in loco sacro resideret: ingenii sui fecundíssimis
viribus libros egregios cõscripsit: in quibus tantũ
eruditionis est: tantũq; gratiẽ & auctoritatis: vt he-
retici frontẽ fricent: quotiens hosce aspiciũt. Ho-
melias nemo melius & diligentius cecinit Morales
paginam mirabilẽ disciplína scatentẽ/ conglutina/

uit. In qua doctissimus quisque facile p̄sitat: quāto
decore morales ac theologicas virtutes depinxerit.
Scripsit itidem dialogos / sermone lucidos: nulla
sophistarum verborum obscuritas: ingenua & be-
ata verborum copia vberes: diuinarum sententiarum acrimonia
plenos. Alia multa & scripsit: & ordinauit: quae pauci
ex posteris imitando sunt assequuti. Hic ornamenta
chori: coelestiumque cantilenarum concentus in ecclesia
militanti constituit. exemplar morum: archetypum
sanctitatis / inopię / & humilitatis extitit. nec
fatis esse putauit: hominem scire virtutes: nisi etiam
bene ageret. Ex populi tandem Rhomani fauoribus
& diuinis instigationibus inuitus creatus pontifex &
antistes christianę rei publicę. Hic autem quantum
Romanę ecclię profuerit: nemo sapiens ignorat. ZASI
Cū magna voluptate istud preconium audiui: adest
alter: diuus Hieronymus qui similiter a te predicari
cupit. fac igitur ut quę breuissime eminentiā huius
studii exponas. PHILO. Faue mihi diua pallas:
faute ingenuę musę: ut suis meritis hęc collaudē.
Hieronymus fausti Stridonis alumnus: artibus liberalibus
& maxime rethorica insignis puer: adolescens
rebus & studiis grauioribus indulsit. patriam
sua sponte deserens: Rhomam caput orbis maximum
ingreditur: vbi doctos querit & sedulo prosequitur.
Mox igitur fama eruditionis parta: ad dignitates
plurimas erigitur. Nauigans ad Gregorium nazianzenum
Constantinopolitanę ecclię antistitem: grecam litteraturam
& diuina dogmata explorat: & explorata secum ad
Assyrios atque Chanęos vectat. Triplici itaque elo-

quio decoratus: hebreo / græco / & latino: omnibus
admirabilis extitit. O iucūdā nrī Hieronymi facū
diā O eruditōnē cūctis seculis admirabilē: O dul-
cissimū pectus: ex quo tā suauia linguę triplicis eu-
logia manarunt. Sed vt ab hebraicis litteris exor-
diar: quid nobile habuit in scripturis veterib⁹ chal-
daica schola: quid Assyria: aut Chāanea: quod di-
uus Hieronymus nō ad vngem calluerit: Quis sep-
tuaginta interptes sincerius correxit: & melius in-
terptatus est: quis vetus instrumētum bilios: quis
cantica canticorū: quis psalmos & pphetias: quis
omnē iudaicā historiā eruditius exposuit: quis in-
ter christiāos scriptores / politiori musa Graios ex-
coluit: quis vberius latinos: Cędat liuor edax: vt li-
bere quęam loqui. nō dubito: q̄ si Hieronymus tē-
poribus Platonis & Demosthenis claruisset Athe-
nis: fulminea eloquētia (qua cōtra gētes vsus est)
Philippicas inuectiones demosthenis facile supe-
rasset Platoni successisset in schola siue achademia
tū ob eloquentię ideam: tū etiā philosophandi ac
diuinādi sublimitatē. Quid de latinis dicā: quid
de Cicerone: qui & si doctissimus & eloquētissim⁹
simul fuit: hunc tamē nostrū a se non repudiasset.
sed nemine excepto: secūdas ei partes eloquentię
prebuisset. O campū eloquio sacro facūdissimum
O fontes limpidissimos: quibus vniuersus orbis ir-
rigatus: dulcibus semper poculis exaturatur.
Sileant cuncti qui de litteris iudicant. nihil eru-
ditius Hieronymo sanctissimo: nihil eloquentius:

b. ii.

nihil etiā copiosius Rhomana aluit ecclesia . Quis
enī vnq̄ apud gr̄ecos & latinos fuit: qui tantā secu-
laris ac celestis eruditōnis cognitionem habuerit?
Tullius summ⁹ quidē orator extitit: ipsū tñ elo-
quētia sua in carmibus destituit. Virgilius poetarū
maximus: foelicitatē ingenii in oratione soluta de-
corare nō potuit. Noster Hieronymus & versus er-
legantissimos: & orationes in pedestri genere faci-
dissimas cōtexuit. Idemq; triplicis linguę doctissi-
mus interpres extitit. Sed quid est? aut quorsū me-
furor delphicus trahit? q̄ diutius in laudibus glori-
osi doctoris verfor: cū has uirtutū testimonia lo-
cupletissima exhibeant relicta suorū opeꝝ monu-
mēta: quę omēs res humanarū apparat⁹ excēdūt.
ZASIVS. O voluptuosam venerādi doctoris cō-
memoratōnē: qua ita incēsus sum: vt hunc solum
lectiōne dignū arbitrer. Sed iam p̄ge queso ad cę-
teros/qui huiusce fameꝝ participes sūt. **PHILO.**
Per Iouē optarē: vt Aureliū Augustini uiuidā lau-
dem recēdere possem. Hunc Africa p̄duxit: tellus
nō ignobilis & foemina honestissima genuit: quę
sacris imbuta disciplinis: filio doctissimo ad fidem
catholicā incremēta prest̄itit. cū enī calleret omēs
artes ingenuas: dogmataq; eruditissimorū scripto-
rū in p̄mptu haberet: deceptus malesano quodā
errore/in manicheorū sectam incidit. a quo matre
sua suadente ac incitante se eripuit: Africā deserēs
in Cisalpinā Galliam migravit. & apud Insubres
rethoricę p̄cepta docuit. Fama itaq; admiran-
dus: ab Ambrosio Ep̄scopo Mediolanensium ex

cipitur: & ad fidem instituit. Informatus tãdẽ/iu-
bar quasi phœbicusq; splendor: radios doctrine ac
sanctitatis suę longe p̄ Italiã extēdit. monachus
effectus: multos ordines instituit & institutos regu-
lis & viuēdi normis saluberrimis reformauit. Edĩ-
dit libros infinitos: tanta eruditõne refertos: vt ni-
hil vnq̄ a philosophis gentiũ / aut cœlicolũ / inuētũ
sit aut scriptatũ: quod Augustini diuinissimã cõ-
templationẽ imminuere queat. Libros Achademi-
cos more platonico scripsit. Grãmaticos & Rhetõ-
ricos non iniucũda breuitate contexuit: maximũ
tamẽ & fructuosissimũ (mea sentētia) monumētũ
reliquit de ciuitate dei. ibi a studiosissimo quoq;
discernitur: q̄ flagrantibus telis / & q̄ alacri lingue
fulmine / gentes concusserit: q̄tũ etiam gręcos / lati-
nos / & barbaros: ad librorũ suorũ testimoniũ cita-
uerit. O beatissimã differendĩ copiam: o argutissi-
ma disputandĩ retia: quibus Aurelius hostes xp̄i
implicuit. Cędat Crysippus logica: Carneades sub-
tilitate differendĩ: Plato diuinitate: Cicero eloquẽ-
tia: Scotus subtilitate. Cędat Iosephus & Philo iu-
deus iudaica vetustate. nihil in terras p̄ductũ est
(vt ego quidẽ arbitror): quod is ignorauerit. O lu-
minare splendidum summi tonãtis: o fidei nostrę
spectatissimũ p̄sidium: o sacratissimũ interp̄tem
cuius doctrina totum lustrat orbem **ZASIVS**
Abunde dixisti de p̄stãtia diui Augustini: qui
tantus est (mea sententia) vt vix hominis alicuius
eloquio satis extollĩ possit. Sed quia mille codices
quibus sæcula nostra collustrauit. fidem compara-
b. iiii.

te militię ostentant. tendit sol ad occasum : fac ad
quartū præsidem properes : cuius laudes & præco-
nia nō inuitus audiam!

PHILOMVSVS.

Ambrosium cupis:
qui hoc sacratissimum collegium / firmissimo tro-
phæo stabiliiuit: Rhomanę vrbis alumnus : & viris
consularibus genitus: nō mediocrē suarū virtutum
indolem: a maioribus assequutus est. Hic cū lris &
moribus cultissimus esset: eloquētiaq; togata non
iniucūdu: meruit gratiā Cæsaris atq; senat⁹. Mis-
sus igitur præses in Lyguriā & Aemyliam: optimo
auspicio puñtias suo iuri creditas gubernabat. tan-
dem successiuo tēporis cursu: cū præsul in mediola-
no obiisset: & in populo turbę & dissentiones con-
citarētur. venit Ambrosius ad Insubres: vt tumul-
tū populi affabili comitate sedaret. Itaq; cum elo-
quentia mirifica & ingenii præstātia placeret popu-
lo: vox cuiusdam infātis exaudita insonuit: dignū
esse Ambrosium: vt episcopus eligeretur. Omnes
igitur tali pdigio concussi: vel potius cœlesti inspi-
ramine: Ambrosium episcopum cū magna solenni-
tate constituebāt. Electus itaq; populū docuit: &
cultū diuinū apprime instaurauit: parabolas fecit
sapiētū scripta vndiq; voluit: libros officiorū: epī-
stolas: de virginitate & alia infinita / scripsit & edī-
dit. post se etiam monumēta ad diuā scientiā per-
tinētia reliquit. O mirā eruditōnē. o succos necta-
ris ætherei: diuinęq; sapientię suauissimos. O mo-
res & virtutes omni sēculo venerandas. O sincerū
Christianę rei publice columē! huius eim eruditio

nō solū Italiā: non insubres: sed omēs gentes christo expertes: ad orthodoxę fidei celebratōnē traduxit: O vos theologici professores: huc thura vestra mittite: hic sacrificate: hic tela ex armario insupabili suscipite. dent quęso veniā. si quid scripsero quod aures intollerabiles tundat. Quid prodest quod dies noctesq; scholasticis cōtētionibus vacamus: quid quottidie rhetia teximus: quibus inscios captemus. quid verbosa profunditas: quid inanis verbositas: Leguntur passim: & p̄ scolas volitant scripta Holkoth. Scoti: Będę: Nicolai de lyra: Tictoris: Scriptoris: Versoris: Okan: & quorūdā aliorū quorū nomina consulte prætereo. O miserā ingeniorū iacturā: in tenebris iacere patimur: diuos sacrarū literarū interpretes: Gregoriū/Augustinū/Hieronymū/Ambrosiū/Cyprianū/Lactantiū/Eusebiū Cęsariensē/Septimiū tertulianū/Rufinū/origenē/Hylariū/Anastasiū/Ioannē crysoctomum/& sacre p̄fessionis delicias/Gregoriū nazianzenū in Apologetico certamie. Quid enim nostri (quos vbiq; colim⁹ in theutonicis gymnasiis) sciūt: quod sancti p̄res paulo ante noiati ignorāt: mallē eni cū illis errare: q̄ cū nostris recte sapere: sed tritā semitam ambulare volumus. Dicūt quidā. ex illis elenchos & tortuosa sophismata congerimus: quibus acrius aduersus infideles hereticos/nostrā professionē protegamus. Heu heu: nō verbis/neq; disputatōne scholastica: sed armatis militib⁹ expellēd. ē infidelium iniq̄tas. Colat ergo studios⁹ quosq; memoratos scriptores: quos piis laudibus venerat⁹ su n

b.iiii.

ZASIVS Est ne alia distantia inter quatuor il-
los Monarchas? Excedit ne vnus alter: aut eloq̄o
aut eruditioe? PHILO. Aequales sūt (mea sentē
tia) meritis & eruditione: Si autē comparationē facere
contendim⁹: per quandā excellentiam diuo Hie/
ronymo sensum historicum attribuimus. Sensem
autē moralē siue tropologicū. beato Gregorio.
Sensem allegoricū: sancto Ambrosio sēsum vero
anagogicū hoc est sursum tendentem diuo Au-
gustino. ZASIVS. Igitur nunc precemur deo
superos: vt nostros sermones ab iniquis calūnia
toribus & liuidis osoribus tueantur. Quicqd enim
de eminetia & emphasi quatuor doctoz ecclesie
predicasti: mi Philomuse: non ad censurā latratiū
Criticoz: sed ad cultū posteritatisq; memoriā re/
ferri debet. Faustus ille tuus hortulus: platano lau-
dabilior: Tusculano iucundior. In hoc enī vidim⁹
omne genus musicoz: omnē etiā eruditoz homi-
nū gloriam: qua post fata idulcissima quiete fruū-
tur. Conspeximus altā cathedrā: supra quā diui-
ni interpretes sūmi tonātis eternā maiestatem edī-
ficant. Mihi igitur sic statuendū est: vt tuis volup-
tuosissimis deambulatōibus semp fruatur. PHILO
Facies sapienter mi Zasi. Nihil enī ad mansuetu-
dinem vitę iucūdius esse poterit: q̄ diuinaz ac hu-
manaz rerū cōtemplatio. Est enī vitę nrę breuissi-
mus cursus: sed vt annoz breuitatē longeuam fa-
ciamus: enī oportet sūmis viribus: vt studia phi-
losophię recolamus: quę post fata & vitę presētis
corruptionē memoriā aput posteros indelibile

nobis statuunt. Nemo enim propter nobilitatem generis . & diuitiarum copiam perpetem laudem assequitur: sed virtus id efficit: quæ studio liberalium & honestate comparatur. Fateor mea sponte laudabiles esse ægyptiorum pyramides: non tamè perpetuo manent: sed temporis vetustate conteruntur. Igitur dulcissime Zasi te adhortor: vt nostrarum deliciarum cantilenas non velis explodere: ad te properant: teque non iniucunda saturitate explebunt.

ZASIVS O dulcissimum colloquium: me modo faustiozem opinor quæ tantis me solatiis satiaisti: fac mihi philomuse vt crebrius hæc Simposia a te recolemur Vale. Finis dialogi.

Præfatiuncula ad Eulogia subsequentiã.

Ellem quidem tales lectores meis tenellis lucubrationibus adesse: qui non ex obstinatione mentis. sed ex moderata fronte scriptoris officium censerent. legant queso hæc nostra viuida ingenii alacritate effecta: & his lectis benigni iudices abeant. nullumque stygma post se relinquat. non edo libellos: vt docere cupiam: sed vt meis cogitationibus fruam: placet cuique pictori sua tabella: placet sculptori cælatura: placet cuique artificii suum opus. Ita nemini mirum sit si mihi mea placent: non tamè adeo placent: vt aliorum scripta negligam: quicquid enim scriptitio: magis ab ingenii fecunditate: natuacque dispositioe: quam ab exercitio manat. Igitur si quis æmulus futurus est: non me: sed ingenium taxat.

et: quod suo calore afflatū hos imaturos & p̄cocef
fructus l̄ræ educit . Rudi siq̄ dē carmīe laudes &
eulogiā cōcīnauī: q̄b⁹ veniā simplicitatis apud do
ctos p̄cari nō desinā . Ite mei labores & vultū ama
bilē cūctis oñdite: & tu lector boīs alitibus faue .

Eulogiū ad diuū Hieronymū cōtinens breuē
cōmémorationē Iacobi Locher Philomusi .
Sī licet & fas est vītas memorare coruscas

Sanctoꝝ: & factis equiperare modos .
Hieronymū laudare velīm: cui fama decusq̄

Eloquiū magnā constituere fidem .
Sed quia sum iuuenis sacris nō pastus in hortis
Coryciūq̄ rugi pollice tango nemus .

Et sterili mea corda situ nutrita mouentur:
Vt resonent sancti p̄mīa parta viri:

Ergo quos penes est cytharę modulata potestas
Et quoꝝ vestit laurea sacra caput:

Hunc p̄perent celebrare senē: de pectore cuius
Atticus effluxit Ausoniusq̄ lepos .

Adsit & inuentor cytharę spectabilis arcas
Latousq̄ meos afflet Apollo modos:

Et tu bassaridū rector p̄sentibus euhan
Officiis adsis: tu quoq̄ nata Iouis

Et vos Thespiades nostris redimicula vittis
Mittite: & incēptū continue melos .

Largius Aonii fluat & nūc vena liquoris
Et vireat nemoris iam magis ara sacri .

Hieronymi laudes canimus: linguisq̄ fauete
Sacraꝝ versiculis nūc date thura meis .

Editus hic clari generis de stēmate: faustum
Virtutis specimen gessit vbiq̄ suę .

Indole de tanta potuit gaudere benignus
Eusebius: satus quo genitore fuit.
Dalmata felicitis pariter stridonis alūni
Lætatur: ciuem cōmemoratq; suum.
Hic puer instinctu cęlesti ductus & aura
Pectore de creuit dogmata culta sequi.
Non hunc delicię molles: lasciuiā marcens:
Ociā nec puerum dissoluere rudem.
Non hunc ad fastum fragiles duxere parentum
Diuitię: partus nec genitoris honos.
Mundus erat vita: & gestabat mēbra pudore
Cincta: nec ad mundi crimina pronus erat.
Iucundos mores tenero sub corde gerebat
Māsuētis verbis/dulcis & eloquio.
Mollibus & didicit linguę rudimenta subānis
Et didicit prisce quod coluere sōphi.
Deserit hic patrios/census solitosq; penates.
Nauigat ad sancti limina celsa petri:
Rhomanas adiens arces diuinitus actus
Christicolas sūma dexteritate colit.
Artibus humanis venerandę scrinia mentis
Erudit: & studio candida membra fouet:
Affuit artigraphus teneris donatus abānis.
A quo sermonis lactea pocla bibit.
Et Victorinus Rhetor facūdus & acer:
Semina Rhomani contulit eloquiū:
O quantū docuere virū: quo gloria fandi
Ad gentes Lybicas venit & hesperias:
Hic postq̄ sollers animi: studioq; politus
Extitit: æthereas sollicitauit opes.

Tarpeios igitur proceres linquensq; magistros
Sub Naziazeno tempora grata terit.
Hic erat insignis p̄sul telluris achiuē
Et sacre legis vnicus alter erat
Nouerat hebreos scriptores atq; latinos:
Et princeps Graio p̄stitit eloquio.
Huius ab ingenuo diuinas pectore suxit
Artes: & sophiē repperit omne decus.
Huius ab altifonis congeffit grāmata labris
Eloquiū: rigidis iam bene nota Getis:
Huius ab insigni concepit numine leges:]
In quibus infidos frangeret vsq; viros.
Haud gr̄co contentus erat sermone latinus
Hieronymus: didymi candida scripta terit.
Et solymas adiens doctos exaudit apellas
Sedulus: hebreas discit & historias .
Sic passim sacris nutritus legibus: urbem
Rromanā reperit monticulasq; lares
Hic vbi cardineo sacer insignitus amictu est:
Ecclesię columen: lex quoq; sancta fuit.
Non tamē ad fastus formabat mēbra supbos:
Sed castus semper & moderatus erat.
Condidit argutas spectandi dogmatis artes
De cuius multi fonte rigante bibunt:
Aduersus gentes sublimia sena prophanas
Edidit: & fidei destruit arma male:
Hoc hebreorū veteres interprete libros
Sumpsimus æthereę delitiasq; lyre
Transtulit hic reges: genesim: sanctosq; p̄phetas .
Transtulit & veterū mystica sacra patrum:

Transtulit & psalmos atq; organa dulcía vatū:
Transtulit & quicquid gens recutita canit.
Sed cū terrenas sordes/cursusq; fugaces
Inuitis oculis cerneret atq; nefas:
Protinus humanis castissima pectora curis
Exiit: & tutā gliscit abire viam.
Congestis igitur libris: quos numine díuo
Scripserat afflatus: codicibusq; simul:
Arcis Dardanię sublimia tecta relinquit.
Exonerat scapulas Hieronymusq; suas.
Accedit Solymas: Syrię quoq; pascua terre
Et Malchi monachi scriptitat hystoriam.
Et cruce præcinctus Syrię deserta pagrat:
Inquirít latebras lustraq; vasta sibi.
Hicheremi ingressus gelidas cecasp; tenebras
Ossa fame torquet/esurięq; permit
Edibus in paruis residens miracula pandit:
Et merens lachrymis líuida mēbra terit.
Solut & in rigido miseranda piacula luco
Solut: & officii cantica mcestus agit.
Præbuit huic requiē lapidoso terra cubili.
Vix somnū capiūt lumina mcesta senis.
Sic misere viuēs tacita in solitudine: sentit
Horrisonos austros: sudíficosq; notos:
Et cruciat corpus torrenti sole pustum:
Imbribus & madidis squalida mēbra rigat.
In cute stat macies: neruox & lurida pestis.
Diffutis facies stat quoq; sacra genis.
Aspera cingebat vestis pudibūda: rigenti
Lustrabatq; heremi deuia vasta pede.

Non Tyrū chlamydes: nō hīc sydonia vestis:
Non Arabū flores: nō Cyclicūq; crocus.
Thura Sabæoz nō hīc gestantur/ odor ue
Affyrius: sterilem sed tenet ille locum.
Cultibus æthereis inuictō corpe seruit.
Indulget sacris & sine fine libris.
Semp & assidue sedes meditatur olympi:
Et miseris tutā signat ad astra viam.
Quotidie lachrymas oculis spargebat apertis
Et gemitus tristes luctiferaq; preces.
Et torlit pectus mortali verbere sanctum.
Ad diras caderet ne phlegetontis aquas
Huic leo crudelis natura: seruit & offert
Mansuetos posita tunc feritate pedes.
Archetypon sit & ille piis/ & secta bonoz:
Qui cupiūt cursus exuperare graues.
Tu tamē esse velis lector sermone precemur
Contētus modico: non quia cuncta cano
Quem tantū vesana trahit fiducia vatem:
Se satis ad laudes qui putet esse bonas?
Laudibus hunc cumulent multis iuuenesq; senesq;
Concīnet huic lepidū turba disertā melos.
Atticus huic caneret laudes Demosthenes āplas
Hieronymi legeret si monumēta mei.
Huic Plato mellifluis caneret venerā da camēnis
Carmina: celsitonā concreperetq; tubam.
Pindarus argutę cytharę modulator: & alceus
Huic cuperēt graię tradere plectra lyre.
Dulcior Iseo fuit hic: iucuudior Orpheo.
Atq; pares meruit cū Cicerone vices.

Suauior Argolicis fuit hic: latiusq; poetis.
Cultior Hebreis: Assyriisq; fuit.
Tam nitidos lingue prestat monumeta triumphos:
Et faciunt meritam dogmata scripta fidem.
Hic tuba christicolu: fidei quoq; machina nostre:
Hic fuit & columen/presidiumq; crucis.
Parce tamen vati: q; non miracula pandit:
Qualia post fatum visa fuere piis.
Temporis instantis non sum temerarius auctor
Ut quidam: Eumenidum quos furor usq; trahit.
Suscipe deuotum famulum vota precando
Carmina: Gryneo non cogitata deo.
Sed puro natua magis de pectore plectra
Concino: diuinis & recitata choris.
Hieronymi laudes igitur quicumq; decusq;
Perlegit: hic dicat o Philomuse Vale.

Telos.

Hymnus Sapphicus eiusdem Iacobi Locher Philomusi: de beato Gregorio papa .

Non ducum claros canimus triumphos:
Bella nec quondam patribus togatis
Visa: mauortis neq; bellicosa
Classica famur.

Arma nec regum canimus potentum:
Martios nec iam lyricis achiuos
Pangimus chordis/neq; dithyrabis
Prisca tonamus.

Sed ducum summi canimus tonantis
Cuius ad laudes tituliq; famam

Non satis crassus genius valebit:
Eloquiūq̄.

Vix Maro princeps Heliconis amnis:

Vixq̄ Lesbœ cytharę canora

Plectra tam sancti pia gesta patris

Magnificabunt.

Orpheus quis stigiū charonta

Mulserit cantu / triplicesq̄ rictus

Cerberi / & vastū phlegethontis herum

Persephonęq̄.

Sisterit quis fluuios rapaces

Voce materna: viridesq̄ syluas:

Mouerit cantu cytharę iocoso /

Castaliūq̄:

Non tamen digno poterit melodo

Carminis: laudes resonare partas:

Nomen & sacris meritis coruscans

Glorificare.

Editus Romę patre Gordiano.

Syluia matre & genitus pudica:

Traxit & famam genere ex auito

Nobilitatis.

Hic Senatores habuit parentes:

Qui sacros fasces tenuere quondam:

Fausta maiore pariter quiritem

Sceptra fouerunt.

Stematis cello titulo vetusti

Non modo a cunctis veneratur ille:

Sed magis diua nitet ex sophia / &

Dexteritate.

Illius foelix atauus dicatę
Sedis antistes venerā dus olim
Qui Petri sanctam tenuit cathedrā
Remigiūq;.

Spes foret quis generis paterni
Lumen & clare triplicis coronę:
Promptus obseruat tamē vsq; macros
Pauperis vsus.

Artibus puris lepidisq; nymphis
Impiger sensus aluit tenellos
Atq; gustauit studio frequenti
Dogmata Christi.

Suxit & Graios sstiens liquores:
Et pphetę monumēta voluit:
In quibus nostrę fidei suprema
Tela coruscant.

Protinus largos penetrat p hortos
Dogmatis prisca documēta pandens:
Atq; cęlestis reboans mineruę
Guttare leges.

Dulcibus pectus dapibus redundans:
Nectare & sacro teneros lacertos
Nutriens: tandem tonuit superni
Classica regis.

Candidos mores: habilesq; gestus
Corporis finxit: coluitq; semper
Dona virtutis: specimenq; prudens
Auctor amaui.

Spreuit infanos populi fauores:
Et decus mūdi cupidosq; plausus:

Vrbis: insignes pariter theatri
Spreuit honores.

Non voluptates nimium fugaces:
Non opes vanas auidasve gazas
Congerit: pectus tenet ast ab omni
Sorde remotum.

Hic egestatis miserę patronus
Extitit: solamę inopum/salusq;
Verus & largę pietatis alter:
Normaq; vitę.

Tunc licet foelix opibus superbis
Effet & diues: nimium dolosos
Dispulit nummos celebrandus auctor
Relligionis.

Struxit ad christi venerationem:
Claustra sex fratrum Syculis in aruis.
Septimum sumptu proprio/latina
Struxit in vrbe.

Monachum in quo se statuit sodalem.
Fratribus charum: superisq; gratum.
Seruit & christi famulis libenter:
Tempore longo

Sericis comptis / tyriacq; veste
Qui prius fulsit: modo sorditatus
Pauper incessit: mediocritatis
Sedulus hospes.

Sponte languentes humeros fatigat:
Atq; nodose saniem podagre:
Cum fame dura lachrymisq; pungit
Debile pectus.

Iugibus curis: miseroq; planctu
Tundit exhaustas trepidi medullas
Corporis: querit vigil & serena
Regna poloꝝ.

Sepe in obscuro meditans facello
Vota mansuetis precibus refarta
Lumē æterni supereminēbat
Numinis ingens.

Angelus fingens speciem miselli
Naufragi sanctū celer ad patronū
Tendit: & suplex aliquid rogando
Poscit ab illo.

Bissenos nummos vicibus duabus
Angelo nauțę faciē gerenti
Datq; fulgentē paterā librati
Ponderis vnam

Tam sacer lecti gregis aduocatus
Proditur statim populo togato
Moxq; tarpeiam celebris tonatur
Fama per vrbem

Dignus vt Petri teneat cathedrā:
Ducat & remos fidei tenaces
Et dei firmū statuet trophęū
Conciliūq;.

Sumit inuitus trepidusq; papę
Nomen: en curas renuens molestas:
Gliscit intuta moderare vitam
Conditione.

Victus ad gentis precibus latine
Suscipit se dis iuga gratiofus

Dux & a Petro moderata dudum
Vela gubernat.

Pontifex summos adiens honores:
Cuncta restaurat monumēta sedis:
Ordines cleri renouatq; sacros
Temperat actus.

Nam chori ritus statuit/precesq;
Sanxit & diuē noua iura legis.
Et reformauit manibus perhennem:
Relligionem.

Texuit miris numeris libellos:
Et salutare scitus innouauit
Fœderis leges: stabiliuit arcē &
Pontificalem.

Scriptit & libros lepidis refertos
Moribus: cœlum quibus impetratur:
Et pphetias cecinit vetustas:
Offitiumq;.

Sicq; sublimis meruit vocari
Doctor: & nostrę columen salutis:
Spesq; Rhomani meruit vocari
Pontificatus.

Si modo talem superi patronū
Mitterent: fessos regeret rudentes:
Qui modo priscos repararet actus:
Ecclesiamq;.

Thurcus acceptis furiosis armis:
Non Iesu christi nitidos triūphos:
Marte nec fidos famulos cruento
Dilaniaret.

Tu tamē vultu placido thaliā
Suscipe: & laudes puer imperitus
Quas tibi plectro cecinit repenti
Sancte Gregori
Telos.

De laudibus diuī Aurelii Augustini. eiusdē Ia-
cobi Locher philomusi: Hecatoſticon.

O deus eterni regni metuenda potestas
Diuinos concede mihi sermonis odores:
Tu quia perpetuo manantia secula cursu
Dirigis: atq; tuis lucentia sidera voluis
Nutibus: & semper medius tibi militat ether:
Et veniunt venti ad tua classica diua proterui:
Quicquid & in toto mirandum cernitur orbe
Obsequium picti rectoribus implet olympi.
Astra: fretum / & tellus / conuexaq; machina mundi:
Seruitium conferre Ioui pro viribus implent.
Sed modo non aliud cupio nisi munera fandi
Laudandiq; modos: Igitur nunc Iupiter alme
Fœcundos infunde mihi de fonte liquores:
Aethereo: latices & nunc de nectare dulces
Redde: quibus superum valeam depromere laudes
Non mihi Corycię nymphę: non delphica fana:
Nec nemus Aonium: nec phœbi falsa sacerdos
Ad subitos prodesse queunt dictamens orsus.
Tu tribuis vocem: tu dulcia plectra ministras:
Argutosq; facis cœlesti pollice nervos.
Non sine te Ciceronis honor mansisset in orbe:
Nō sine te Graiis nitidis fulsere palaestris.

Non sine te grai nitidis fulsere palęstris:
Non Plato diuinus celsi scrutator olympi
Absq; tuo meruit venerandā numie palmam
Eloquiū: Sophięq; simul / sacreq; Mathesis.
Fertilib⁹ totum fœcūdas fluctib⁹ orbem:
Nec pateris steriles crasse telluris hiatus.
Das cunctis vitę spirātia mēbra decore.
Das sensus motusq; graues cū pōdere certo
Vertice deq; tuo manauit delphica Pallas
Manauitq; Sophos: virt⁹/prudētia/vires
Et series regę: mansuetaq; dogmata legis
Aeternę probitas: & quicquid nobile cretū est
Funde modos cytharę molles dignosq; teatro
Iam memorare volo celeberrima gesta: licet sit
Debilibus mea musa rotis trāsuecta p antrum
Castiliū: spiretq; rudē de gutture vocem.
Augustinus adest/meritis pęcōnia dignis
Expedit: & cęlſi celebratū syrma cothurni.
Monica digna parēs /lybicis bene nota puellis
Edidit illud opus cunctis memorabile scęlis
Ecclesię robur genuit quoq; Monica diua:
Eloquiūq; tubam genuit sacrosq; lepores
Quo gentes asię quōdam tremuere prophane
Cuius & ingenio christi monumēta rigantur
En veluti fulmē cęloꝝ ex arce coruscans
Intonat: & tremulo mentes terrore fatigat
Et casum cęli subitū mortemq; minatur
Terra tremit: titubatq; truci gens territa motu:
Sic Augustinus tā sacri pęctoris amnes
Pandit: & irriguis pluuiis p compita tendit

Et regit igniferi candentia sidera coeli:
Angelicosq; choros & christi stygmata pandit.
Perfida Thurcoꝝ trepidat tunc seꝑta/fidesq;
Impietasq; tremit: funestaq; terra Getarum.
Augustinus enī teneris lactatus ab annis
Litterulis puris & vocis grāmāte sacre:
Et puer edidicit primi certaminis artes
Libertate bonas: & nobilitatis alumnas:
Grāmāticen: logicam: & concētus plectra canori.
Rhetoricosq; locos: seꝑtiuaq; scomata lingue.
Nouit & ingeniū quicquid fulgebat in orbe.
Ille manicheus quī sequeretur amore
Ignaro: tamē a seꝑta purgare nephanda
Se primū cœpit: latias cū pergīt ad oras
Insubrūq; sacras exaudit p̄sulis artes:
Ambrosiū: qui tum christi pietate micabat.
Ad latiū tulit is musas de vertice p̄ndi.
Sponte: sed in latio cœlestes imbībīt artes:
Quas pater Ambrosius promebat gurgite uiuo:
Protinus ex illo serpunt documēta p̄banda:
Extirpantq; nefas quod thurcus fuderat atrox.
Atq; manicheos stimulis & calce laceffat.
Infringitq; fidem /surgit qua turbidus error:
Et qua christicolę mortē experiūtur acerbam
O quantū tibi nos omnes debere fatemur:
Cuius ope est mūdo nūc gloria nostro.
Ultima que penetrat spāciosi limina cœli:
Mittit & ad gentes externas dogmata christi:
Et sup Europam foelix iactatur & Indos
Notaq; iam pariter Riphcis montibus instat.

videtur

Altiloquas totū faustus diffundit in orbem
Doctrinas: vario simul & dictamie libros
Edidit: vt rabide gentis prostraret iniquas
Pestes: que christi coelestia dona negabat.
Hoc doctore fides nobis cultusq; remansit
Et pietatis honor: sic dogmata praua ruina
Coepere: & subita cecidere ad tartara lapsu.
Instituit primus fratres hic dux heremitas:
Et data viuendi nunc obseruatur ab illo
Regula: principiu dedit hic & Carmelitanis
Et docuit socios dignos sufferre labores
Ob christi mortē. laceri quoq; corporis artus.
Sicq; gradu stabili cultu firmare supernu
Viribus eloqui potuit: nam mella fauosq;
Dogmaris aetherei cunctas diffudit in horas:
Robore quanta tui fidei genuere lepores
In quibus implicitis gentilia corda tenebris
Erroru vacuas & numina praua fatigas:
Participesq; facis mortales nectaris almi

Eulogiu eiusdem ad diuū Aureliū Augustinū.

Parce precor si non ex omni parte triumphos
Augustine tuos carmine pango rudi.
O nulli tantus facile enarrabilis auctor
Qui fidibus latius dogmata prisca canit.
Hunc timet horrendus populus que secta cruenta
Ad falsu ducit religionis opus
Monica digna parens / faustos sub pectore foetus
Que tulit in mundu: Monica digna pares.

Fœlix ille : tui quẽ lactea scripta saporis
Pascunt ambrosia fertiliora deum:
Africa plaude tuo tam fortunata sodali
Africa plaude tuo tã bene fausta patri.
Vos Lybici pariter: qui pduxistis alumnũ.
Tam diuũ: lyricis plaudite quẽso modis.
Illius ad laudes pperet studiosa iuuẽtus:
Pangat vt arguta dulcía metra chely.
Huc veniant christi famuli / & venerãda senectus
Vt recinant festo carmine dulce melon.
Huc veniant matres caste / tenereq; puelle;
Et veniat quisq; dexteritate micans.
Sexus vterq; colat venerãdí festa patroni
Hic quia mirífico munere dignus adest.
Floquio nitido fœcũdas prodidit artes
Dogmatis & veteris accumulauit opes
Nemo tam doctus valeat qui dicere laudes
Illius insignes: emeritũq; decus.
Condidit innumeros libros: quibus arma / fidesq;
Tuta manet semp christicolũq; genus.
Telos.

Carmẽ de sancto Ambrosio episcopo:
eiusdem Iacobi Locher: Philomusi .

Quartus adest superi diuinus prece tonãtis
Ambrosius: priscis venerãdus auis. *pre*
Plaude tuis natis bellatrix Rhoma: triũphos
Sanctoꝝ recito gesta q; clara virum.
Festior annus adest: nam gestit Castalis ardor:
Et clangunt cytharẽ *f*ila canora meꝝ.

d

Gestit Apollo graui versus testudine molles
Pangere: vaticas & renouare fides.
Tuq; o qui latū curis equalibus orbem
Dispensas: nutu cuncta regisq; tuo.
Ad nostros cantus presens concede secundis
Alitibus: vati & consule queso rudi.
Ordiam ecce novos phœbi penetrare meatus:
Scribere doctoris & benefacta sacri.
Spes votūq; polo vati procedit ab alto
Ingenii vires datq; refertq; polus.
Sum genitus tardi gelido sub sidere plaustris:
Atq; ortus sensit Arctophylaca meus.
Non venus: aut arcas: nō signa fauentia cœli.
Semina virtutis clara dedere mihi.
Riphœa in glacie rapidū fulcauimus Istrum
Atq; in theutonico vidimus astra solo.
Ad patriā nōdum phœbi migrauerat ardor
Delphicus: aut nemoris bacchica turba sacri.
Gens alacris mea cristatis alacris Mauortia turmis
Castra parat: celeri pugnat & vsq; manu.
Pars hastis longis: iaculis pars certat acutis:
Et discūt damno bella mouere suo
Hi volucres tollunt aquilas: quas Austria scelix
Nutrit: & inuicti cæsaris arma tegunt.
Hi rutilas portant galeas: hi picta draconū
Colla leuant Martis cunctaq; damna ferunt.
Bellipotens igitur ducibus Germamia claris
Ingenii coluit dogmata culta minus.
Othrisio sed prompta deo victricia tela
Obtulit: & cupidas ad fera bella manus.

Ergo age: nō quia me fecit natura disertum:
Ingenii neruos affer & eloquii.
Confer laurigeras hedera serpente coronas:
Necte caput fertis: tempora necte quoq̃.
Ardua barbaricos nescit facundia campos
Et renuit mutos clarificare viros.
Sed quia degeneres poteris mollescere sēsus:
Et mutis poteris reddere verba viris:
Protinus aspira teneros in carmine neruos:
Fundeq̃ de sacro nectare pocla mihi.
Romulea sanctus quondam prognatus in vrbe
Ambrosius tenui laude canend⁹ adest
Nobilitate potens: meritis & clarus auitis:
Et cōsulari stemmate signa gerens.
Candida dardanię sibi progenere curules
Nomina: Tarpeio tūc bene nota Ioui.
Nobilitas ast illa prior: quo sancta tonantis
Numina p̄meruit Christicolūq̃ si dem
Hic tener actęas animo cōuersus ad artes
Edidicit diuū rite Platona sequi.
Omne Sophos vetę studio scrutatus: & omnes
Thesauros reę voluit & eloquii.
Mira etenī fertur: cunctis memorādaq̃ sc̄clis
Fama: per Italicas & recitata domos:
Dum semel in cunis venerandus fortepuellus
Sterteret: & premeret ore patente genas:
Examē collectū ap̄iū stridentib⁹ alis
Conuolat: & secū mella fauosq̃ gerit.
Os pueri cōplet succis: & mella labellis
Infundit: dapibus æthereisq̃ cibat.

O puerum sanctū: qualem portenta poloꝝ.
Monstrarūt: apīū melliferiq; faui:
Hoc voluit mōstrare deus signāter in illo
Vt fidei nostrę buccina clara foret
Dulcia mella quidem līnguę monumēta disertę
Portendunt: fontes eloquiūq; sacros:
Gratia cœlestis puero pmissa tenello:
Signa dedit populis hęc manifesta piis.
Iam sileant Grai diuū iactare platona.
Nil maius docto nascitur Ambrosio
Sint licet acteis miracula visa colonis:
In quibus emicuit rite Platonis honor.
Delitias apīū gustans & dulcia mella
Protulit eloquiū monstra stupenda sui.
Hic reserauit opes sophię: causasq; reclusit
Rerū: nam auctore candida fama probat.
Ast hic (quē canimus) sedē omnipotētis olympi
Amplificat: fidibus doctus vbiq; suis.
Et facit vt christi passim monumēta resurgant:
Et niteant sūmo templa dicata deo.
Missus ad Emiliam semel hic ligurūq; colonos:
Consensu diui Cæsaris atq; patrū
Subiectas alacer certo moderamine gentes
Temperat: & nutu credita sceptrā regit.
Insubriūq; caput Mediolanīq; penates
Ingreditur: turbas comprimīt atq; graues.
Concidit interea p̄sul Auxentius: atra
Morte: subit tristi fata seuera lue.
Infantis subito sonuit vox clara p̄ urbem:
Prodidit & summi mīstica vota Iouis:

Pręsulis Ambrosiũ dignũ conscendere sedem
 Vox tonat infantis: auguriũq; fuit.
 Acceptans igitur fulgentes pręsulis arces
 Lege regit cunctos/dexteritate/side:
 Et gerit acceptas antistes sanctus habenas:
 Instituitq; bonos ad pietatis opus.
 Hoc ductore fides passim rhomana relucet.
 Thurcoꝝ impietas hoc duce victa iacet.
 Virtutis libros scripsit / fideiq; columnas
 Edidit: & celebri dogmata culta manu.
 Officia ex mediis calamo congeffit athenis:
 Et didicit quicquid Graia palestra tulit.)
 Virginitatis opus multũ mirabile prompsit.
 Atq; alacri scripsit pollice mille libros.
 Digna tibi vellem tenui pręconia plectro
 Dicere: si linguę larga fluenta dares.
 Ambrosiũ / genitrix te nõ sine laude vocauit:
 Ambrosiam biberas nectar ut æthereum:
 Exiuit de te cœlestis vena liquoris:
 Pectore deq; tuo transit omne sophos.
 Tu tuba terribilis: Thurcis metuenda pphanis:
 Et tua gentiles classica sepe timent.
 Eloquio comis: dexter probitate fuisti
 Ingenio mitis: imperioq; probus.
 Tu piger ad pœnas: ad præmia cœlica velox:
 Te memorẽ longo tempore fama canet.
 Da mihi fœlicẽ lapsuro in tempore cursum
 Da faciles mores: fructiferasq; vices:
 Vt tuto possim tumidos transcendere fluctus
 Remige: securas & penetrare vias
 Telos.

d. iii.

Epistola Iacobi Locher Phylomusi Ad clarissimū virum Sigismū dum Krutzer Iuris pōtificii doctorē . Ratisponensis & Brixinē ecclesiarū Canonicū : dominū suū multum obseruabilem .

Nisi mihi iam dudū honestatis ac liberalitatis tuę cōditio p̄specta penitusq; cognita foret: Sigismū de humanissime : te non ieiunis ac horridis nostris lucubrationibus vltra modū tēperatię sollicitarē . sed cū sis nature bonitate multū insignis: & morū splēdore p̄amabilis : sis etiā tuapte natura / īgenio multū viuīd⁹ : eloquentię flosculis adornat⁹ : & ad quodcūq; dicēdi / differēdiq; genus p̄mptissimus : nō abre iustissimus quisq; litterarū censor me fecisse arbitrabitur: si & humanissimā vitę tuę cōditionem equa statera pensitauerit: & meā erga te beniuolentiā examine iusto trutinauerit . Nam si tēporum qualitas / atq; necessitas fortunę mihi cōcederet: ut libere p̄ globū virtutū tuarū p̄agrarē posse: nō epistolio cōtentus essem: sed p̄henni quadā hīstorię cōmemoratiōe tua magnifica p̄conia cōtexerē . Sed quia bonę iuditiō tua benefacta est: marigliſcis: nec pendes ex vulgī p̄turbata opiniōe sed ex morū p̄bitate / & cōspicua viuendi consuetudine: laudes tuas p̄dicari a doctissimo quoq; patēris . Non enī tam auersus sum ab humanitatis officio: vt acceptorū beneficiorū nullā omīno aut saltē minimā recōpensationē habere velim . Ingratitudinem enī maximā īter mortales esse pestē quis est q̄ dubitet? Ornasti me amplissimis muneribus. & mu

fas nostras (si licet eas tam venerando nomine vocitare) barbarie lurida obsitas: & cōtemptu prorsus abiectas: ita tuo splēdore / alacritateq; suscitasti: vt non modo politioris huius gustus ac delphicę lauri hospes esse videaris: sed vindex acris: quippe litteras pene fugiētes speciosissimo tuo spectaculo ad lucē reuocasti. Quis est qui nō apprime cōmendet tuę vitę ppositū: Nam cū prisci sapientes / multa ac diuersa studioꝝ dogmata posteris reliquerint: Inter cuncta tamē veterę monumēta / diligētiori cogitatioē hęc nostra poetica & oratoria probas: & approbata p̄tinaci labore studioq; frequētī veneraris. Vtinā nostrates te aspicerent: teq; p̄ exēplo imitentur: quīs enī in bonis fortunę magnificus sis: & beatus & foelix: arrideatq; rerū externaꝝ copiosissimus tibi fauor: nō tñ studia litteraꝝ (quibꝰ nihil vtilius: nil iucundius: nil deniq; fructuosius haberi potest) prorsus explodis: vt nōnulli faciūt: qui in diuitiis: aut honoribus summā beatitatem collocāt. Nisi enim litterę mortalibus dignitates & cōmoda tanta afferrent: nunq̄ ad posteros tanto cultu: tantaq; veneratioē puenissent. **Q**uobrem nō sine causa dixit princeps eloquētię Rhomanę Cicero. Nā nisi multoꝝ p̄ceptis: multiq; litteris mihi ab adolescentia suasissem: nihil esse ī vita magnopere expetendum: nisi laudem atq; honestatem: ad quę p̄sequenda omnes cruciatus corporis: omnia pericula mortis atq; exilii parui esse ducēda: nunq̄ me p̄ salute vestra ī tot ac tantas dimicatioens: atq; in hos profligatoꝝ hominum quotidianos impetus

obieciffem. Sed pleni omnes sunt libri: plene sapi-
entum voces: plena exemplorum vetustas: quæ ia-
cerent in tenebris omnia: nisi lřarũ lumen accende-
ret. Veri itaq; philosophantes / cũ de formula ho-
nestatis differerent: eam in studio litterarũ & ope-
rationibus virtutũ sitã esse existimarũt. Sed quia
ad studiũ eloquẽtię te sepenumero cohortatus sũ
& iã iam cohortor: cũ eo nihil voluptuosius ac ad-
mirabilius esse queat. Hęc enĩ animaduersio: qua
poetę & oratores ingeniũ exercere solent: huma-
nissimã ac liberalissimã veteres semp iudicauere
Nam cęterę res (vt ait Cicerō) neq; temporę sunt:
neq; ętatum omniũ: neq; locorę. Hęc autę studia
nostra (quibus Gręcorũ & Rhomanorũ principes
quondã præcipua gloria floruerũt) adolescenciam
agunt: senectutę oblectant: secundas res ornãt: ad-
uersis pfugiũ ac solaciũ præbent: delectant domi:
non impediũt foris: pnoctant nobiscũ: rusticantur
pęgrinant. Qz si ipsi hęc studia neq; attigere: neq;
sensũ nostro gustare possemus: tamẽ ea mirari de-
beremus: etiã cum in aliis videremus. Ita facis mi
Sigismũde: qui nõ solũ nrã poetica admiraris sed
studio & iugibus curis adipisci niteris. Perlege igitur
consors nostrę thalię: pueriles versiculos: quos
de laudibus quatuor doctorum cocinnauius.
Vale: & me ama vt soles:

Nihil sine causa.

.I. .B.

Ad Librū suū : Epigrāma Philomusi.

Vade p̄ insignes turba comitante palēstras
I liber : auctori iam quoq; redde fidem.
Non tibi latrabūt rabioſę sibila linguę |
Nec pandet rictus emula turba suos.
Crispato naso nec Rhinocerotā timebis.
Nec critici duri stygmata picta feres.
Non tua lasciuos exponit pagina versus:
Sed modo cœlicolū candida gęsta canit.
Gymnasiū quodcūq; tuos versare labores
Gliscet: nā fingis dexteritatis opus.
Rusticitas quīs sit multū auersa disertis
Hęc tua sed culta simplicitate places.
Quatuor eloquio doctosq; pręmia miti
Prompsisti: & laudet te puerile decus.
Te Catho rhomanę censurę maximus augur:
In medio legeret conciperetq; foro.
Et tibi plaudentes sonitus rhomana iuuentus
Redderet: ingenuis exaturata modis.
Antea mandatū dedimus quo lūida morsus
Murmura vitares / inuidamq; simul.
Non etenī ad madidas quorū dā curre tabernas.
Quī calice epoto carmina facta librant.
Vade sed ad doctos renouata fronte patronos
Sub linguis quoq; nulla venena latent.
Te capient iuuenes quibus est innata voluptas
Perlegere Aonias / Castaliasq; deas.

Telos

Ad Iacobū Locher Phylomusum: de digno q̄tuor
doctoꝝ ecclīę p̄conio: Elogiū Sebastiani Brant.

Q̄ modo doctores suauī modulamine pangis:
Dignū opus inprimis mi Phylomuse facis:
Qui non spurcīdīcā in Venerē: neq; vana iuuentę
Ad studia/extendis carmina & ingeniū.
Pręditem tribuit venā/tibi fausta Mīnerua:
Est nīhīl vnde mīhī charior esse potes.
Pręsertim cū te studio indulgere pbato:
Et videam sanctos concelebrare viros.
Dulcius hoc vno/mihī nec iucūdius: a te
Nec potuit quicq̄ gratius vsq; geri.
Ecclesię q̄ enī doctores carmine lustras:
Hīnc tibi doctoꝝ nectis amore choros.
Hi sunt quadrupedes iuga qui phębeia vectant:
Bis binīsq; rotis lampada Solis agunt.
Hęc sunt quę seruant animalia quatuor/Argi
Plena oculis: sedem nocte dieq; dei.
Quattuor irrigāt paradysum/ hęc flumina cūctū:
Atq; implent campos fructibus omnigenis.
Quicquid ab ingenio: potuit uel arte/vel vsu
Profluere: his scatebris fluxit abunde sacris.
O studiū/o mores/o vita insignis/& omni
Parte bona/& scēlix: o venerāda cohors:
Quis vestras laudes: p̄conia digna: triūphos.
Pręmia describet: munia vestra canet!
Cornua vos summi/vos buccina clara tonantis:
Altisonę cęli/vos vigilesq; tubę:
Efficite vt vestra prece/pręsidioq; paretur
In terris bona pax: post pia fata quies.

Ad Iacobū Locher Phylomusum: Iohannis Berg
man de Olpe Prębendarii Basiliensis ecclesię: hu-
ius impressurę promotoris: Decastichon.

Quandoquidem dignū sumpsisti Iacobe laborē:
Quū tua doctores docta Thalia canit
Hinc tibi (qui laudes cupio amplificare bonorū)
Hūc p̄pere impressi quē modo mitto librū.
Quo tua multorū volitet pia fama p̄ aures:
Tam celebre & clarū qui modo pangis opus.
Perge modo inceptis neu defice (posco) p̄batis.
Et bene cū doctus sis: bona semp agas.
Hinc tibi nam perpes nasceť gloria viuo.
Postq̄ hominē exutū / vita beata. Vale.

pro dno decano badensi